

Standardy Ochrony Małoletnich
w podmiotach leczniczych Polskich Centrów Medycznych

Działając na podstawie art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 1304) wprowadza się „Standardy ochrony małoletnich” w podmiotach leczniczych Polskich Centrów Medycznych.

Postanowienia ogólne i definicje

1. Niniejsze „Standardy ochrony małoletnich” (zwane dalej „Standardami”) określają zasady i procedury postępowania zapewniające bezpieczne relacje pomiędzy małoletnimi, a personelem podmiotu leczniczego Polskich Centrów Medycznych oraz zasady postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
2. Standardy obowiązują wszystkich członków personelu pacjentów, osoby towarzyszące pacjentom, w szczególności rodziców, opiekunów prawnych i faktycznych, a także inne osoby przebywające na terenie zakładu leczniczego.
3. Użyte w niniejszych „Standardach ochrony małoletnich” pojęcia oznaczają:
  - a. Standardy: niniejsze Standardy ochrony małoletnich;
  - b. Centrum: podmiot leczniczy Polskich Centrów Medycznych;
  - c. Polskie Centra Medyczne: następujące podmioty lecznicze:
    - i. Polskie Centra Medyczne - Centrum Bydgoszcz Babia Wieś 20, ul. Babia Wieś 20, 85-024 Bydgoszcz, NIP 9671453472, REGON 52132756800014, RPWDL nr księgi rejestrowej: 000000250794,
    - ii. Polskie Centra Medyczne - Centrum Toruń Mickiewicza 134 A, ul. Mickiewicza 134 A, 87-124 Toruń, NIP 9671453472, REGON 52132756800046, RPWDL nr księgi rejestrowej: 000000250794;
  - d. Małoletni: osoba, w tym pacjent, która nie ukończyła 18. roku życia;
  - e. Niebieska Karta: procedura „Niebieskiej Karty”, o której mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jedn. Dz. U. 2024, poz. 424);
  - f. Rejestr: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, o którym mowa w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 1304 ze zm.);
  - g. K.k.: ustawa z dnia 6 czerwca 1967 r. Kodeks karny (tekst jedn. Dz. U. 2024, poz. 17 ze zm.);
  - h. K.r.i.o.: ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 2809 ze zm.);
  - i. Opiekun prawny: osoba sprawująca opiekę nad Małoletnim na podstawie obowiązku ustawowego, w tym rodzic lub inny przedstawiciel ustawowy;
  - j. Opiekun faktyczny: osoba sprawująca faktyczną opiekę nad Małoletnim, pomimo braku obowiązku ustawowego;

- k. U.p.n.: ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600 ze zm.);
  - l. Pracownik: osoba wykonująca lub zamierzająca wykonywać obowiązki zawodowe w zakładzie leczniczym w ramach stosunku pracy lub stosunku cywilnoprawnego, w tym w szczególności umowy zlecenia, kontraktu B2B lub umowy wolontariatu;
  - m. Krajowy Rejestr Karny: Krajowy Rejestr Karny, o którym mowa w ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. 2023, poz. 1068 ze zm.);
  - n. Dyrektor: dyrektor podmiotu leczniczego;
4. Za wdrożenie, realizację i nadzór nad wykonywaniem Standardów odpowiada Kierownik lub osoba przez niego upoważniona na piśmie. Postanowienia Standardów dotyczące Kierownika stosuje się odpowiednio do osoby upoważnionej, o której mowa w zdaniu poprzedzającym.

Bezpieczne relacje między Małoletnim a personelem. Zachowania niedozwolone

1. Rekrutacja personelu w zakresie działań związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez Małoletnich, lub z opieką nad nimi.
  - a. Do wykonywania obowiązków zawodowych w podmiocie leczniczym, w zakresie kontaktów z Małoletnimi, dopuszczeni są wyłącznie Pracownicy, których dane nie zostały ujawnione w Rejestrze oraz niekarani za przestępstwa określone w rozdziałach XIX, XXV oraz art. 189a i art. 207 K.k. lub za odpowiadające im przestępstwa przewidziane w przepisach prawa obcego.
  - b. Przed dopuszczeniem Pracownika do wykonywania obowiązków zawodowych, a w przypadku zatrudnienia w ramach stosunku pracy, przed jego nawiązaniem, Kierownik:
    - i. uzyskuje informację, czy dane Pracownika zamieszczone są w Rejestrze;
    - ii. żąda od Pracownika przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego, a w przypadku Pracowników będących obywatelami innego państwa informacji z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
  - c. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub rozpoczęciem wykonywania czynności zawodowych w ramach stosunku cywilnoprawnego Pracownik zobowiązany jest złożyć oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa oraz przedłożyć informację z rejestrów karnych tych państw, uzyskaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, zgodnie z załącznikiem nr 1 do Standardów.
  - d. W przypadku, gdy prawo państwa obcego nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa, a w przypadku braku takiego rejestru oświadczenie, zgodnie z załącznikiem nr 1 do Standardów.
2. Relacje między personelem a Małoletnim.
  - a. Personel Przychodni buduje relacje z Małoletnimi z poszanowaniem ich praw oraz dóbr osobistych, w tym prawa pacjenta oraz prawa do intymności i prywatności.

- b. Przed udzieleniem Świadczenia zdrowotnego Małoletniemu oraz w trakcie jego udzielania Pracownik zobowiązany jest:
  - i. udzielać Małoletniemu w sposób przystępny i zrozumiały niezbędnych informacji o celu, przebiegu oraz możliwych następstwach Świadczenia zdrowotnego;
  - ii. zapewnić udzielenie Świadczenia zdrowotnego w warunkach zapewniających poszanowanie intymności Małoletniego;
  - iii. zapewnienie obecności rodzica, opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego oraz udzielanie im niezbędnych informacji dotyczących stanu zdrowia Małoletniego;
  - iv. zadbać, by rodzic, opiekun prawny lub opiekun faktyczny nie utrudniał procesu udzielania Świadczeń zdrowotnych (np. poprzez straszenie dziecka);
  - v. reagować na wszelkie przejawy agresji fizycznej lub werbalnej wobec Małoletniego, w tym również ze strony rodziców, opiekunów prawnych lub opiekunów faktycznych;
  - vi. odmówić lub zaprzestać udzielania Świadczeń zdrowotnych w przypadku, gdy z okoliczności, w tym zachowania Małoletniego lub osób mu towarzyszących, wynika, że udzielenie Świadczenia może wywołać lub zwiększyć krzywdę Małoletniego, a względy zdrowotne się temu nie sprzeciwiają.
- c. Zabronione są:
  - i. naruszanie integralności cielesnej Małoletniego w sposób i w zakresie nieuzasadnionym celem Świadczenia zdrowotnego;
  - ii. wszelkie zachowania mogące budzić lęk, upokorzenie lub poczucie wstydu Małoletniego;
  - iii. wprowadzanie Małoletniego w błąd co do zakresu, celu i następstw udzielanych Świadczeń zdrowotnych;
  - iv. dyskryminowanie Małoletniego z jakichkolwiek przyczyn, w tym ze względu na wiek lub stopień rozwoju;
  - v. bagatelizowanie zgłaszanych przez Małoletniego potrzeb lub symptomów (np. bólu, lęku);
  - vi. utrwalanie, rozpowszechnianie i jakiegokolwiek wykorzystywanie wizerunku Małoletniego bez uprzedniej pisemnej zgody jego przedstawiciela ustawowego.

Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu Małoletniego

Krzywdzeniem Małoletniego są wszelkie przejawy przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej i seksualnej wobec Małoletniego, niezależnie od miejsca popełnienia, czasu trwania, intencji sprawcy, a także skutków i rozmiarów krzywdy wyrządzonej Małoletniemu. W szczególności za przejawy krzywdzenia Małoletniego uznaje się:

- a. naruszenie integralności cielesnej Małoletniego, w tym uszkodzenie ciała, naruszenie czynności narządu ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia;
- b. poniżanie, upokarzanie lub ośmieszanie Małoletniego;

- c. groźby kierowane wobec Małoletniego;
  - d. praktyki manipulacyjne wobec Małoletniego;
  - e. uniemożliwianie lub utrudnianie zaspokajania przez Małoletniego podstawowych potrzeb życiowych (np. wyżywienie, ubranie, schronienie, edukacja);
  - f. dyskryminowanie Małoletniego z jakichkolwiek przyczyn.
2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia Małoletniego lub uzyskania informacji o krzywdzeniu Małoletniego, Pracownik zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tych okolicznościach Kierownika lub osobę go zastępującą. Informację należy przekazać w sposób zapewniający bezpieczeństwo i poufność danych oraz zabezpieczyć je przed dostępem osób nieuprawnionych.
  3. W przypadku o którym mowa w ust. 1, Pracownik, który powziął podejrzenie o krzywdzenie Małoletniego lub uzyskał o tym informację, zobowiązany jest sporządzić pisemne zawiadomienie zawierające w szczególności:
    - a. imię i nazwisko Pracownika;
    - b. imię i nazwisko Małoletniego;
    - c. imię i nazwisko oraz dane kontaktowe opiekunów prawnych lub opiekunów faktycznych Małoletniego;
    - d. datę stwierdzenia okoliczności;
    - e. opis stwierdzonych okoliczności;
    - f. datę sporządzenia informacji;
    - g. wskazanie osoby, której udzielono informacji o okolicznościach.
  4. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 1, zostały stwierdzone w trakcie lub w związku z udzielaniem Małoletniemu świadczeń zdrowotnych, Pracownik udzielający świadczeń dokonuje stosownej wzmianki w dokumentacji medycznej Małoletniego pacjenta.
  5. Na podstawie informacji, o których mowa w Sekcji II, Kierownik lub osoba go zastępująca dokonuje weryfikacji uzyskanych informacji w szczególności poprzez:
    - a. rozmowę z Pracownikiem;
    - b. rozmowę z Małoletnim w miarę możliwości oraz z uwzględnieniem wieku i stopnia rozwoju Małoletniego;
    - c. rozmowę z rodzicami, przedstawicielami ustawowymi lub opiekunami;
    - d. weryfikację dokumentacji, w przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust.1, zostały udokumentowane i znajdują się w dyspozycji Kierownika;
    - e. zasięgnięcie, w miarę możliwości, opinii psychologa, prawnika lub innych ekspertów pod warunkiem zapewnienia poufności danych Małoletniego oraz zobowiązania ww. osób do zachowania tajemnicy zawodowej.
  6. Po dokonanej weryfikacji Kierownik podejmuje decyzję o ewentualnym zainicjowaniu postępowania (postępowania) formalno-prawnego, w szczególności złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub zawiadomienia właściwego sądu opiekuńczego.
  7. W przypadku podejrzenia, że osobą odpowiedzialną za wyrządzenie krzywdy Małoletniemu jest Pracownik, Kierownik niezwłocznie, niezależnie od pozostałych czynności podejmowanych w celu wyjaśnienia okoliczności sprawy, odsuwa Pracownika od procesu udzielania świadczeń zdrowotnych Małoletniemu i zapewnia, by Pracownik nie pozostawał w kontakcie z Małoletnim do czasu wyjaśnienia sprawy. W przypadku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym,

Kierownik wszczyna wewnętrzne postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia podstaw i zakresu ewentualnej odpowiedzialności Pracownika oraz podjęcia dalszych działań prawnych wobec Pracownika, niezależnie od czynności podejmowanych w celu ochrony Małoletniego.

8. Podejmując czynności, o których mowa w niniejszej sekcji, Kierownik zobowiązany jest zapewnić, aby postępowanie sprawdzające prowadzone było w sposób nienaruszający prawnie chronionych dóbr Małoletniego oraz innych osób, w szczególności z zachowaniem bezpieczeństwa i poufności danych, a także zadbać, by dokonywane czynności w Żaden sposób nie naruszały dobrostanu psychicznego Małoletniego.

Zasady postępowania i osoby odpowiedzialne za inicjowanie postępowań prawnych

1. W przypadku podejrzenia, że okoliczności stwierdzone w trybie określonym w Sekcji III mogą stanowić przestępstwo na szkodę Małoletniego, Kierownik zawiadamia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa właściwą jednostkę organizacyjną prokuratury.
2. Wzór zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa stanowi załącznik nr 2 do Standardów.
3. W przypadku podejrzenia, że dobro Małoletniego może być zagrożone, Kierownik zawiadamia o takiej okoliczności sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania Małoletniego.
4. Wzór zawiadomienia sądu opiekuńczego stanowi załącznik nr 3 do Standardów.
5. Kierownik podmiotu leczniczego jest odpowiedzialny za wszczęcie procedury Niebieskiej Karty.

Zasady ustalania planu wsparcia Małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

W przypadku ujawnienia krzywdzenia Małoletniego, zgodnie z postanowieniami Sekcji III, Kierownik podejmuje działania w celu ustalenia planu wsparcia Małoletniego.

1. Ustalając plan wsparcia Kierownik powinien uwzględnić przede wszystkim dobro Małoletniego oraz uwzględnić jego wolę.
2. Przy ustalaniu planu wsparcia Małoletniego Kierownik może, w miarę możliwości, zasięgać opinii ekspertów, w tym psychologa i adwokata lub radcy prawnego.

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

1. Kierownik lub osoba przez niego upoważniona dokonuje przeglądu Standardów i oceny ich stosowania nie rzadziej niż raz na 2 lata w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.
2. W razie konieczności aktualizacji Standardów, Kierownik lub osoba przez niego upoważniona, zapoznaje personel placówki z treścią zaktualizowanych Standardów.

Przygotowanie personelu do stosowania Standardów

1. Kierownik lub osoba przez niego upoważniona zapoznaje personel o treści Standardów niezwłocznie po ich ustaleniu.
2. Każdy z Pracowników zobowiązany jest do zapoznania się z treścią Standardów oraz do ich stosowania. Naruszenie Standardów stanowi ciężkie naruszenie obowiązków Pracownika i może stanowić podstawę rozwiązania umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej.

Zasady i sposób udostępniania Małoletnim oraz ich rodzicom albo Opiekunom prawnym lub faktycznym Standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Kierownik udostępnia Standardy Małoletnim, Opiekunom prawnym oraz Opiekunom faktycznym w celu zaznajomienia się z nimi i ich stosowania, poprzez umieszczenie na stronie internetowej placówki.
2. W trakcie pierwszej wizyty w zakładzie leczniczym Pracownik punktu obsługi pacjenta/rejestracji informuje Małoletniego, Opiekuna prawnego lub Opiekuna faktycznego o stosowaniu w placówce Standardów oraz o możliwości zapoznania się z nimi w sposób określony w ust. 1.
3. Na życzenie Opiekuna prawnego lub Opiekuna faktycznego Standardy są udostępniane w formie papierowej.

Przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Małoletniemu i udzielanie wsparcia Małoletniemu. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru Małoletniego

1. Zgłoszenia o zdarzeniach zagrażających Małoletniemu przyjmuje Pracownik punktu obsługi pacjenta/rejestracji lub Pracownik udzielający świadczeń zdrowotnych Małoletniemu.
2. Ujawnione lub zgłoszone incydenty lub zdarzenia zagrażające dobru Małoletniego przechowywane są w siedzibie Przychodni
3. W przypadku, gdy zdarzenia lub incydenty zagrażające dobru Małoletniego dotyczą udzielanych świadczeń zdrowotnych lub pozostają w związku z ich udzielaniem albo mają istotne znaczenie dla przebiegu procesu diagnostycznego lub leczniczego, Pracownik udzielający świadczeń zdrowotnych dokonuje stosownej wzmianki w dokumentacji medycznej Małoletniego.
4. Dokumentacja dotycząca ujawnionych lub zgłoszonych incydentów i zdarzeń zagrażających dobru Małoletniego przechowywana jest przez okres 10 lat. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, dokumentacja dołączana jest do dokumentacji medycznej i przechowywana przez okres przewidziany dla przechowywania dokumentacji medycznej.
5. Po upływie okresu przechowywania, dokumentacja jest niszczone w sposób uniemożliwiający identyfikację osób, których dotyczy.

Postanowienia końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2024 r.
2. Każdy Pracownik zobowiązany jest do zapoznania się ze Standardami i do ich stosowania.
3. Wszelkie zmiany do Standardów wprowadza Kierownik. Postanowienia pkt 2 stosuje się odpowiednio.